

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ

Πλ. Αγίων Θεοδώρων 3 Αθήνα, 10561, Τ.Θ. 4239

E-mail: seksociology@gmail.com&itsapatsari1@gmail.com

<http://www.sek-sociology.gr>

Τηλ. επικοινωνίας: 2114037963

Αριθ. Πρωτ. 2/23-03-2018
Παρασκευή 23 Μαρτίου 2018

Η ΑΥΤΟΝΟΗΤΗ ΑΝΑΓΚΗ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΣΥ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Με αφορμή τη δημοσιοποίηση του νομοσχεδίου για τη δημιουργία νέων Δομών Υποστήριξης του Εκπαιδευτικού Έργου, ο Σύλλογος Ελλήνων Κοινωνιολόγων οφείλει να υπενθυμίσει την αυτονόητη ανάγκη ένταξης των κοινωνικών επιστημόνων σε οποιαδήποτε Υποστηρικτική Δομή αποβλέπει στην κάλυψη ψυχοκοινωνικών αναγκών των σχολικών μονάδων.

Θεωρούμε σαφή παράλειψη την απουσία των σπουδών στην κοινωνιολογία και στην κοινωνική πολιτική από τα ρητώς αναφερόμενα ως επιθυμητά προσόντα για τη στελέχωση Δομών όπως τα ΚΕΣΥ. Παράλειψη, η οποία συνεχίζει τη λανθασμένη και παράδοξη κατάσταση που ισχύει έως σήμερα για Δομές όπως οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων.

Οι υποστηρικτικές υπηρεσίες στην εκπαίδευση παραμένουν ελλιπείς χωρίς την κοινωνιολογική οπτική που επιτρέπει την κατανόηση και την ερμηνεία των συμπεριφορών και των αλληλεπιδράσεων που αναπτύσσονται στο χώρο του

σχολείου¹. Τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι Υποστηρικτικές Δομές είναι στη βάση τους κοινωνικά. Στο σύγχρονο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού, ανέχειας, μισαλλοδοξίας, ρατσισμού, βίας και αποδυνάμωσης των παραδοσιακών δικτύων υποστήριξης, μετασχηματισμού των οικογενειακών δομών, η εκπαιδευτική πολιτική δεν μπορεί να παραβλέπει το δυναμικό των εργαλείων της κοινωνιολογικής επιστήμης.

Οι Κοινωνιολόγοι και οι Επιστήμονες Κοινωνικής Πολιτικής είναι κατεξοχήν σε θέση να ανταποκριθούν σε υπαρκτές και ουσιώδεις ανάγκες των Υποστηρικτικών Δομών, δεδομένου ότι η επιστημονική τους κατάρτιση τους επιτρέπει, ενδεικτικά:

- να εντοπίζουν αιτιακές σχέσεις αναλύοντας την κοινωνική συμπεριφορά των ατόμων σε συνάρτηση με τα κοινωνικά γεγονότα, τους κοινωνικούς θεσμούς και τις κοινωνικές αλλαγές,
- να διεξάγουν έρευνα στο μακρο-επίπεδο και στο μικρο-επίπεδο
- να είναι ενήμεροι/ες για τις διαδικασίες των κοινωνικών μετασχηματισμών
- να έχουν γνώση των μηχανισμών αναπαραγωγής των εκπαιδευτικών ανισοτήτων και της επίπτωσης των τελευταίων στη γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών,
- να γνωρίζουν την επίδραση της κοινωνικοποίησης και των πολιτισμικών παραμέτρων στη διαμόρφωση των αξιών και της κοινωνικής συμπεριφοράς των μαθητών/τριών,
- να έχουν γνώση της δυναμικής των ομάδων στο σχολικό πλαίσιο,
- να αναγνωρίζουν τη λανθάνουσα επενέργεια των στερεοτύπων και να προωθούν τον σεβασμό στη διαφορετικότητα,
- να εντοπίζουν αιτιακούς παράγοντες στα κοινωνικά δίκτυα των συμβουλευομένων, όπως πράττουν από ετών οι Κλινικοί Κοινωνιολόγοι ²
- να σχεδιάζουν και να υλοποιούν παρεμβατικά προγράμματα και συμβουλευτικές υπηρεσίες

Ο συμβουλευτικός ρόλος των Κοινωνιολόγων στην εκπαίδευση είναι εξάλλου κατοχυρωμένος με το Προεδρικό Διάταγμα 159 (Φ.Ε.Κ. 199/1.10.2009, τ. 1), σύμφωνα με το οποίο μπορούν να στελεχώσουν την εκπαίδευση «ως κοινωνιολόγοι σύμβουλοι», με αντικείμενο την εποπτεία, την έρευνα, την ανάλυση και την επίλυση προβλημάτων της σχολικής ζωής.

¹Sklar, B. (1972), The school sociologist: A new role for the public school. *Interchange*, 3(4), 79-86. Επίσης, Bayhan, V. (2014). The role and function of school sociologist in guidance system. *European Journal of Research in Education*. 2 (2), 271-275.

²Macionis, J. (1994). *Sociology: The Basics*. New Jersey: Prentice Hall Inc.

Η -ούτως ή άλλως προφανής- αναγκαιότητα της συμμετοχής τους στο έργο των Συμβουλευτικών Σταθμών Νέων έχει επισημανθεί και από την έκθεση της, αποτελούμενης από υπευθύνους ΣΣΝ, Ομάδας Εργασίας που εξέδωσε το 2009 το Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ, για την αποτύπωση των ζητημάτων και των προοπτικών του θεσμού.

Τέλος, ας ληφθεί υπόψη ότι η ένταξη των Κοινωνιολόγων/Επιστημόνων Κοινωνικής Πολιτικής στα στελέχη των Υποστηρικτικών Δομών είναι εφικτή από κάθε πλευρά, δεδομένου ότι **η εκπαίδευση διαθέτει ήδη πλούσιο δυναμικό Κοινωνικών Επιστημόνων έμπειρων στη σχολική τάξη.**

Μετά τα παραπάνω, ζητούμε **οι βασικές σπουδές στην Κοινωνιολογία ή την Κοινωνική Πολιτική (πρώην κλάδος ΠΕ10) να συμπεριληφθούν ρητά στα επιθυμητά ακαδημαϊκά προσόντα και να μοριοδοτηθούν επαρκώς κατά τη διαδικασία επιλογής των στελεχών, εκπαιδευτικών ή μη, που θα στελεχώσουν τα ΚΕΣΥ.**

Οι Κοινωνιολόγοι και οι Επιστήμονες Κοινωνικής Πολιτικής μπορούν να έχουν σαφείς **αρμοδιότητες** στη διεπιστημονική ομάδα των Υποστηρικτικών Δομών. Συγκεκριμένα:

- Να συντονίζουν και να διενεργούν **έρευνες για την ανίχνευση του κοινωνικού προφίλ και των αναγκών μαθητών/τριών, γονέων και εκπαιδευτικών.** Η έρευνα μπορεί να αποκαλύψει κρίσιμα στοιχεία για τις συμπεριφορές και σχέσεις στον φυσικό και τον ψηφιακό κόσμο: Δομικοί φραγμοί και εμπόδια στην ισότιμη πρόσβαση στη μάθηση, υποκουλτούρες και ομαδοποιήσεις των νέων βάσει πολιτισμικών και άλλων χαρακτηριστικών, κώδικες επικοινωνίας, οργάνωση του ελεύθερου χρόνου, αντιλήψεις, στάσεις και αξίες, οικογενειακά σχήματα. Η δράση δεν μπορεί παρά να θεμελιώνεται στην επιστημονική γνώση.
- **Να αξιοποιούν την κοινωνιομετρία** για την αποκάλυψη των μοτίβων σχέσεων μέσα στη σχολική τάξη και την παροχή συμβουλευτικής καθοδήγησης στους/τις εκπαιδευτικούς. Το κοινωνιόγραμμα αποτελεί γνωστό και ευρέως χρησιμοποιούμενο εργαλείο της εφαρμοσμένης κοινωνιολογίας, με σκοπό την ανίχνευση ηγετών, ομαδοποιήσεων και μοναχικών μελών στην τάξη³.
- Να διερευνούν με την κοινωνιολογική οπτική το κοινωνικό-πολιτισμικό περιβάλλον παιδιών που εμπλέκονται σε περιστατικά **βίας και**

³Moreno, J. L. (1953). *Who shall survive? Foundations of sociometry, group psychotherapy and socio-drama*. Oxford, England: Beacon House. Επίσης, Πυργιωτάκης, Ι, (1999). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

εκφοβισμού, σχολικής διαρροής, εθισμών, αντι-κοινωνικής συμπεριφοράς, μέσα από την ανάλυση του οικογενειακού/συγγενικού πλαισίου τους, των κοινωνικών δικτύων ομοτίμων και των μοτίβων συμπεριφοράς στον ψηφιακό κόσμο. Επίσης, να αξιοποιούν τα εργαλεία της **επίλυσης συγκρούσεων και διαμεσολάβησης**, για τη διαχείριση των συγκρούσεων.

- **Να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αποτιμούν παρεμβάσεις και προγράμματα** για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων, πάντα σε συνεργασία με τα άλλα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας και με αποδέκτες μαθητές/τριες, γονείς και εκπαιδευτικούς. Φαινόμενα όπως η σχολική διαρροή, η απόρριψη της διαφορετικότητας, οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες, η μισαλλοδοξία και η έλλειψη ανεκτικότητας, ο εκφοβισμός, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η άκριτη χρήση του διαδικτύου, οι έμφυλες διακρίσεις και η έμφυλη βία, αποτελούν προνομιακά πεδία δράσης της κοινωνιολογίας.
- Να υποστηρίζουν επιστημονικά την **υλοποίηση ερευνητικών εργασιών στα σχολεία**.
- Να διαμορφώνουν **δίκτυα συνεργατών φορέων**.
- Να παρέχουν **συμβουλευτικές υπηρεσίες**.
- Να ενημερώνουν τη σχολική κοινότητα σε σχέση με **καινοτόμες εθνικές, ευρωπαϊκές ή διεθνείς δράσεις και προγράμματα σχετικά με ψυχοκοινωνικά ζητήματα**.
- Να οργανώνουν **δράσεις ενημέρωσης, επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης** του κοινωνικού συνόλου.
- Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν δράσεις για **την κοινωνικοοικονομική υποστήριξη των παιδιών** που προέρχονται από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.
- Να συμβάλλουν στη **διαμόρφωση της κοινωνικής/εκπαιδευτικής πολιτικής** σε τοπικό επίπεδο.

Σε μία περίοδο κατά την οποία επιδιώκεται η αναδιοργάνωση των Δομών που θα υποστηρίζουν το ελληνικό σχολείο, αναμένουμε ότι η ηγεσία του Υπουργείου θα αντιληφθεί τους τρόπους με τους οποίους το όλον (κοινωνία) επιδρά στο επιμέρους (σχολείο) και θα αξιοποιήσει, έστω και τώρα, το δυναμικό των επιστημόνων που μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην υπόθεση της διαμόρφωσης του σχολείου που οραματιζόμαστε· ενός σχολείου που θα αποδίδει έμφαση στην υποστήριξη της ολόπλευρης ανάπτυξης του παιδιού, σε ένα πλαίσιο που θα ευνοεί την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων ως πηγής πολλαπλών γνωστικών, συναισθηματικών και κοινωνικών ζητημάτων της σχολικής κοινότητας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για διάλογο επί των προτάσεών μας.

Το παρόν συνυπογράφεται από τον Σύλλογο Επιστημόνων Κοινωνικής Πολιτικής.

Για το Δ.Σ. του Σ.Ε.Κ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΣΑΠΑΤΣΑΡΗ

ΗΛΙΑΣ ΥΦΑΝΤΗΣ